

ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ ТИПІВ З'ЄДНАННЯ БАНДАЖІВ РОБОЧИХ ЛОПАТОК ТУРБИНИ

Харківський Інститут проблем машинобудування ім. а. м. Підгорного

Анотація

Запропоновано схему нового (стрижневого типу) з'єднання полочного бандажу замість існуючого клиноподібного, що дозволяє досягти низки переваг, зокрема з точки зору ремонтпридатності конструкції та спрощення монтажу.

Ключові слова: турбіна, кінетична енергія, бандаж, енергія пари, монтаж.

Abstract

A scheme of a new (rod type, protected by a patent of Ukraine) connection of a shelf band instead of the existing wedge-shaped one is proposed, which allows to achieve a number of advantages, in particular in terms of maintainability and simplification of installation.

Keywords: turbine, kinetic energy, bandage, steam energy, installation.

Вступ

Найважливішими завданнями паротурбобудування є досягнення максимальної ефективності турбоустановки, при максимальній надійності як окремих її елементів, так і всієї конструкції в цілому.

Одним із найбільш відповідальних елементів турбіни є робочі лопатки, що передають кінетичну енергію від робочого тіла до ротора турбоагрегату.

Метою роботи є розроблення нового типу бандажного з'єднання (з використанням штівтів), за рахунок зміни їх геометрії.

Результати дослідження

До теперішнього часу досить широке поширення в сучасних турбінах набули так звані поличні цільнофрезеровані бандажі, виконані як одно ціле з лопаткою. Така конструкція значно підвищує стійкість робочих лопаток за умов змінних навантажень. Крім того, бандажні пов'язи підвищують демпферні характеристики робочого ступеня турбіни [1].

В результаті проведеної роботи, була запропонована схема нового (стрижневого типу, захищена патентом України) з'єднання полочного бандажу замість існуючого клиноподібного, що дозволяє досягти низки переваг, зокрема з точки зору ремонтпридатності конструкції та спрощення монтажу [1,2]. Було знижено максимальні напруження у місці з'єднання бандажів з приблизно 500 Мпа до 400-450 Мпа, що значно менше за рівень текучості для цих елементів.

Таким чином, при заміні окремих лопаток (наприклад, у разі будь-якого пошкодження окремої лопатки) зараз доводиться розрізати весь пакет лопаток для можливості демонтажу. При стрижневому типі з'єднання необхідні мінімальні роботи, а саме, висвердлювання певного штифта, і після демонтажу певної лопатки та установки на її місце нової, вивозувати новий штифт трохи більшого (ремонтного) діаметра, в межах кількох десятих міліметра від номінального розміру.

У той же час, при зміні геометрії конструкції з'єднання поличних бандажів, є важливим завданням збереження або підвищення їх міцнісних і ресурсних характеристик.

Штифтовий отвір паза круглої форми є кращим не тільки з точки зору більшої простоти виготовлення, порівняно з трапецієподібним, але і передбачає зниження коефіцієнта концентрації напруг на поверхні вирізу [3]. Значення коефіцієнта концентрації напруги для гострокутного вирізу (V-подібна виточка) перевищує максимальне значення для напівкруглого вирізу як мінімум у 1,5 – 2 рази.

Висновки

Встановлено, що запропонована конструкція дозволяє підвищити міцнісні та ресурсні показники, знизити вартість і час виготовлення, та спростити монтажні і демонтажні роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Фурсова Т.М.** Исследование напряжно-деформированного состояния бандажей рабочих лопаток паровых турбин / **Т.М. Фурсова** // *Машинобудування*. – 2015. - № 15. – С. 92–96.
2. **Palkov, I., & Palkov, S.** Напружено-деформований стан елементів парових турбін в умовах пластичного деформування. Ядерна та радіаційна безпека. 2020. 4(88), 14-17. DOI:[https://doi.org/10.32918/nrs.2020.4\(88\).02](https://doi.org/10.32918/nrs.2020.4(88).02) (Index SCOPUS).

Бояришов Олексій Юрійович — молодший науковий співробітник, Харківський Інститут проблем машинобудування ім. а. м. Підгорного, відділ оптимізації процесів і конструкцій турбомашин.